

*Калуга Володимир Федорович,
доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЗАСІБ МАСКУВАННЯ ДІЙСНОГО СТАНУ СПРАВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Сучасній людині властиво не жити чи бути, а вдавати. Зокрема, вона перманентно тоне в грі слів. Тобто вона цілеспрямовано і вперто, але у більшості випадків неусвідомлено і так, наче крадькома уникає того, аби називати все своїми іменами і, як наслідок, послідовно ув'язувати поміж собою причини та їх наслідки, замість того, аби займатися змістовною еквілібристикою, формуючи чудернацькі конструкції «авторитетного бачення». Приміром, кожен ліпший буквально голосить про корупцію, але не помічає корупціонерів; очікує від інших порядності, але сам слідує принципу «розведи ближнього свого, інакше ближній розведе тебе, і тому порадіє»; всіляко констатує факт виродження

людського матеріалу, але себе підносить над проблемою, сліпо тримаючись ідеї щодо власної непогрішимості, прозорливості тощо.

Міжнародні відносини та світова політика у згаданому ракурсі через призму людського фактору аж нічим не відрізняється від будь-яких інших сфер існування та/або функціонування людини – сучасника, себто людини в своєрідному стані «великої посередності». Зокрема, коли мова заходить про дипломатію, останню підносять як засіб і механізм підтримання взаємодії у конструктивному руслі, спрямованому на упорядкування, усталення та розвиток спільноти світової або ж регіональної. Між тим для уважного максимально відстороненого спостерігача стає цілком очевидним, що сама по собі дипломатія виконує щонайбільше вторинні функції на фоні інших, цілком ймовірно, дієвих механізмів впорядкування світових процесів. При цьому слід акцентувати увагу на фактові, який нібито само-собой зрозумілий, однак в дійсності таким не є: дипломатія ідентифікується масами, себто явно обмеженими у своїй спроможності до рефлексії та здатності встановлювати зв'язки між власною активністю та її причинністю, а з іншого боку, непосвяченими у вузькі кола сильних світу цього, як публічне явище, тобто зміст якого доступний для ознайомлення будь-якому бажаючому. Однак останнє є далеке від реальності, оскільки зміст дипломатичних заходів розкривається лише частково і у строго дозованих та контрольованих формі.

За згаданих вище умов формується стійке розуміння щодо множинності або багатощаровості чи системної ешелованості механізмів, які стоять за впорядкуванням світових та/або міжнародних процесів. Своєрідною афішою або засобом консолідації уваги мас на собі є публічна дипломатія, точніше множина повідомлень, експертних, а здебільшого – профанних міркувань і висновків щодо тих чи інших подій і процесів, абощо. Для тих же, кому до снаги збагнути, що функціональна політика або пошук основ взаємодії відбувається за зачиненими дверима або й «підкилимно», дипломатія асоціюється лише з вершиною айсбергу, тоді як домовленості у вузьких колах або за зачиненими дверима, себто «договорняки», набувають реальної ваги у сфері міжнародних відносин.

На разі йдеться про те, що світового масштабу ФПГ (фінансово-політичні групи), іншими словами, фінансово-владні клани, хай би тих таки Ротшильдів, Рокфелерів, аристократичні угруповання Габсбургів, абощо, або в іншому ракурсі закриті кола «Тристоронньої комісії», «Більдерберзького клубу», абощо, скеровують у різноманітних сферах активності, наприклад, банківській системі, медицині і фармації, мілітарній сфері, продовольчому секторі, і т.п. процеси, розподіляючи ресурси, формуючи інтенції мас тощо.

З огляду на сказане щойно формується основа під альтернативне трактування світових процесів, зокрема війни в Україні і навколо України. Зокрема переломлення трактування війни і супутніх їй процесів через призму доступу до ресурсів, зокрема тих самих покладів рідкоземельних металів, а з іншого боку – територій, дешевих трудових ресурсів тощо, себто задоволення амбіцій і бізнесових інтересів конкретних кланів, робить загальнопоширювані на маси трактування війни і її причин, якщо й не абсурдними, то смішними. Сама ж

пересічна людина у згаданому світлі набуває ознак «гарматного м'яса» або виконавця чи реалізатора сторонніх неї проектів.

Звісно, пересічний представник спільноти не те, що чітко усвідомлювати або хай би лише здогадуватися не повинен про дійсний стан справ і своє справжнє становище, а, навпаки, має фанатично обстоювати нав'язані йому ідеї щодо згаданих подій, зокрема війни в Україні і навколо України, сліпо вірячи у власне (нав'язане чи нав'язане) покликання або місію тощо.

Зрештою вододіл між людиною-масою та свідомою себе особистістю породжується ставленням до ілюзій соціального буття: людина-маса буквально живе і дихає ілюзіями, якими її щедро підживлює система, тоді як свідомо себе особистість старається настільки те можливе, відмежуватися від прямування «битою дорогою», концентруючись на глибинних переживаннях та не дозволяючи себе втягти в кола масового психозу.

Література

1. Gabriel Marsel. The existenshial background of human dignity. New York, 1969. 287 p.
2. Giddens Anthony. Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age. Cambridge: Polity Press, 1991. 268 p.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.